

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ЗАВЕТ

Стратегия
за подкрепа за личностно развитие на децата и
учениците в община Завет
(2019 – 2020 г.)
(Приета с Решение № 457 по Протокол № 42 от 18.06.2019 г.)

I.	ВЪВЕДЕНИЕ	Стр.
1.	Предпоставки за разработване на стратегията за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.	5
2.	Законови основания за разработване на Стратегията.	5
3.	Цел и обхват на документа.	8
4.	Методика и участници в процеса на разработване на стратегическия документ.	9
5.	Връзка с други стратегически документи на национално, регионално и местно ниво.	9
6.	Използвани съкращения.	10
II.	АНАЛИЗ НА НАСТОЯЩАТА СИТУАЦИЯ И ПОТРЕБНОСТИТЕ ПО ОТНОШЕНИЕ ПОДКРЕПАТА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ РАЗГРАД.	11
1.	Цел и обхват на анализа.	11
2.	Раждаемост - динамика, смъртност - динамика, естествен прираст	11
3.	Възрастова структура	11
4.	Миграционен процес	12
5.	Обща картина на образователната система в община Завет.	13
6.	Състояние и предизвикателства пред общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.	21
6.1.	Дейности на учебните заведения и общинска администрация в подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.	36
6.2.	Дейности на Центрове за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.	36

6.3.	Дейности на неправителствени организации, читалища и спортни клубове в подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.	36
7.	Дейност на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в община Завет	36
8.	SWOT анализ. Силни и слаби страни. Възможности и заплахи.	38
9.	Изводи от анализа.	45
III.	СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ	45
1.	Обща цел, принципи.	46
IV.	Система за наблюдение на Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Разград	49
V.	Финансови и материални ресурси за изпълнение на Стратегията.	51
VI.	Заклучение.	52

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Предпоставки за разработване на стратегията за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Динамичното ежедневие на фона на глобализиращите се процеси, на преден план подчертава необходимостта от качествено образование, което да покрие духовните и материалните нуждите на съвременния човек. Именно за това подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики би трябвало да е приоритет на нашето общество.

Главните институции, отговорни за развитието на личността и формирането на човешкия капитал са семейството, детската градина, училището, здравните, културните и спортни институции, средствата за масова информация и организациите, където хората се трудят.

Общинската стратегия е продукт на съвместните усилия на общински екип, сформирана със заповед на кмета на община Завет и обобщава резултатите от проучването и анализа на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет. Проучването се проведе през периода м. февруари– м. март 2019 година с активното участие на представители на всички заинтересовани страни.

Главните институции, отговорни за развитието на личността и формирането на човешкия капитал са семейството, детската градина, училището, здравните, културните и спортни институции, средствата за масова информация и организациите, където хората се трудят. Тези институции претърпяха сериозни промени през последните двадесет години и в повечето случаи промените не бяха най-благоприятни за социализацията на подрастващите и мотивацията за лично израстване и реализация в професионалната сфера.

2. Законови основания за разработване на Стратегията.

Разработването на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е постановено в чл. 196 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

Съгласно чл. 176 на Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО), подкрепата за личностно развитие се предоставя на всички деца и ученици и цели да осигури:

- съответствие с индивидуалните им потребности;
- подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им;
- осъществяване на подкрепата за детето и ученика най-близо до мястото, където живее и учи.

В съответствие с постановката на чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата трябва да се осъществява съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Важно условие за постигането на целите, принципите и приоритетите е разгръщане потенциала на всички участници в процеса – деца, ученици, родители, институции, гражданско общество. Взаимодействието на институциите и ефективните канали за комуникация с родители и граждани са основен фактор за осъществяването на целите на образованието, за подготовката на изградени, самостоятелни, конкурентноспособни личности, чрез развиване на

компетентности, необходими на децата и учениците в съвременното общество.

Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие и включва:

1. екипна работа между учителите;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. консултации по учебни предмети;
5. кариерно ориентиране на учениците;
6. занимания по интереси;
7. библиотечно-информационно обслужване;
8. грижа за здравето;
9. общежитие;
10. поощряване с морални и материални награди;
11. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
12. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
13. логопедична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, от училищата, от центровете за подкрепа за личностно развитие и от специализираните обслужващи звена и се предоставя на деца и ученици:

- със специални образователни потребности;
- в риск;
- с изявени дарби;
- с хронични заболявания.

Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището.

Екипът към РЦПППО:

1. Въз основа на потвърждаване оценките на екипите в детските градини и училищата предлага на директора на РЦПППО да одобри или да не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности;
2. При невъзможност да се сформира екип в училището или детската градина извършва оценката на детето;
3. Предлага и организира при необходимост предоставянето на методическа подкрепа за работа с деца и ученици със специални образователни потребности на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие;
4. Организира повторна оценка на образователните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности при несъгласие на родителите с оценката, извършена от екипа в детската градина или в училището;
5. Насочва учениците със специални образователни потребности след VII клас и X клас към училища за продължаване на образованието им или за придобиване на професионална квалификация;
6. Подпомага процеса по осигуряване на допълнителната подкрепа;

7. Извършва оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности след заявление на родител за насочване за обучение в специалните училища;

8. Отлага по обективни причини от задължително обучение в I клас деца със специални образователни потребности, но за не повече от една учебна година;

9. Изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Важно нововъведение е разработването от екипите в детските градини и училищата на **план за подкрепа на детето или ученика**. Целта е постигането на по-гъвкав подход по отношение на конкретното дете или ученик, стимулиращ развитието му.

Планът за подкрепа на детето или ученика определя:

1. целите, задачите и конкретните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие;

2. описание на възможностите, силните страни и потенциала на детето или ученика за включване и участие в образователния процес и в дейността на институцията;

3. определяне на вида и формата на обучение;

4. определяне на вида на допълнителната подкрепа и на конкретния срок за предоставянето е;

5. определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на детето или ученика;

6. определяне на начини за оценяване на напредъка на детето или ученика;

7. определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;

8. определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;

9. описание на екипната работа с детето или ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, при предоставянето на допълнителната подкрепа;

10. описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите или между отделните етапи и степени на образование и на координацията на работата с децата и учениците, които получават допълнителна подкрепа за личностно развитие;

11. определяне на часовете за ресурсно подпомагане - за дете или ученик със специални образователни потребности.

Практиката показва, че в контекста на новите реалности, подкрепата в обучението изисква непосредствен достъп до ресурсите и базирането им в образователната среда, която е възможно най-близо до децата.

Законът внася ново качество в образованието ни като регламентира **приобщаващото образование** като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците – обща и допълнителна.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

1. Гарантиране правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина или училище, най-близо до неговото местоживееене и на правото му на качествено образование;

2. Гарантиране достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности, с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;

3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;

5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището;

6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците;

7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина/училището, детето/ученика, семейството и общността;

8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата и учениците в дейността на детската градина или училището;

9. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата и учениците за живот в приобщаващо общество;

10. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на децата и учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.

3. Цел и обхват на документа.

Стратегията цели да очертае някои приоритетни потребности от социална защита, необходимостта от развитието на конкретни дейности, както осигуряване на необходимите услуги в подкрепа личностното развитие на децата и учениците.

Разработването и приемането на Стратегията на общинско ниво обединява усилията и желанието на всички заинтересовани страни в община Завет да се създадат условия за пълноценно участие в обществения живот. Тя ще подкрепя местните общности за преодоляване на неравномерността в системата на предучилищното и училищното образование чрез, разширяване на обема, реформиране и оптимизиране на вече съществуващите и разкриване на нови форми на образователно-социални услуги и осъществяване на сътрудничества и участие на партньори от свързаните сектори.

Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет е краткосрочен стратегически документ, в който са планирани мерки и дейности за периода 2019 – 2020г.

4. Методика и участници в процеса на разработване на стратегическия документ.

Използваните методи за събиране на информация са:

- Документално проучване на съществуващи анализи, доклади, стратегически документи на национално, регионално и местно ниво;

○ Систематизиране и обобщаване на статистически данни, регулярно събирани от Общинската администрация, както и на институции, имащи отношение към осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

В изпълнение на чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, се приема с решение на общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет предвижда на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование да се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им и да се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и всеки ученик.

5. Връзка с други стратегически документи на национално, регионално и местно ниво.

Стратегията се основава и на приоритетите, целите и стандартите, заложените в следните стратегически документи:

- Стратегия „Европа 2020“;
- Националната програма за развитие „България 2020“;
- Национална стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020);
- Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014 –2020 г.;
- Национална стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020);
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020);
- Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015-2020 г.;
- Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри (2014-2020);
- Регионален план за развитие на Северен централен район 2014 – 2020 г.;
- Стратегия за развитие на област Разград (2014 – 2020 г.);
- Стратегия за интегриране на ромите в област Разград (2012 – 2020 г.),
- Стратегия за развитие на социалните услуги в област Разград (2016 - 2020 г.)
- План за младежта в област Разград;
- Общински програми за закрила на детето;

Освен със Закона за предучилищното и училищното образование Стратегията има връзка със следните нормативни документи:

- Закон за здравето;
- Закон за закрила на детето;
- Закон за защита от дискриминация;
- Наредба за приобщаващото образование.

6. Използвани съкращения.

ЗПУО – Закон за училищното и предучилищното образование

ДБТ – Дирекция „Бюро по труда”

ДГ – Детска градина

ММС – Министерство на младежта и спорта

МОН – Министерство на образованието и науката

НП – Национална програма

НСИ – Национален статистически институт

НЧ – Народно читалище

ОбКБППМН – Общинска комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

ОбС – Общински съвет

ОЗД – Отдел „Закрила на детето”

ОП – Оперативна програма

ОУ – Основно училище

ПГ – Професионална гимназия

РУО – Регионално управление на образованието

РЦПППО – Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование

СОП – Специални образователни потребности

СУ – Средно училище

ЦГ – Детска градина

ЦПЛР – Център за подкрепа за личностно развитие

ЦОП – Център за обществена подкрепа

**II. АНАЛИЗ НА НАСТОЯЩАТА СИТУАЦИЯ И ПОТРЕБНОСТИТЕ ПО
ОТНОШЕНИЕ ПОДКРЕПАТА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И
УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ЗАВЕТ.**

1. Цел и обхват на документа

Настоящата стратегия очертава развитието на образователните потребности в община Завет за период от 2 години (от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г.).

Тя подчертава и акцентира потребността от личностно развитие на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование. В географско отношение тя покрива територията на община Завет.

2. Раждаемост - динамика, смъртност - динамика, естествен прираст

В община Завет се наблюдава засилващ се процес на демографско остаряване, изразяващ се в прогресивно относително намаляване на населението в началните и увеличаване в средните и високите възрасти. Остаряването на населението поражда някои сериозни демографски и социално-икономически последици. Установилата се неблагоприятна възрастова структура се превръща в един от факторите, който задържа темповете на демографски растеж.

❖ Население под, над и в трудоспособна възраст:

Към 31.12.2018 г.:	0 – 14 г.	15 – 64 г.	65 г.+
<i>с. Брестовене</i>	421	1738	421
<i>с. Веселец</i>	131	612	196
<i>гр. Завет</i>	419	1912	527
<i>с. Иван Шишманово</i>	37	229	84
<i>с. Острово</i>	279	1284	366
<i>с. Прелез</i>	78	453	168
<i>с. Сушево</i>	76	395	118
ОБЩО	1441	6623	1877

От горната таблица се вижда, че процентът на жителите в трудоспособна възраст е почти 50 % от останалото население тенденцията е този процент да намалява, което от своя страна ще доведе до икономически дисбаланс на територията на община Завет.

Данните относно броя на жителите в община Завет по настоящ и постоянен адрес са също изключително тревожни тенденцията спрямо двата показателя е отново към намаляване

	Постоянен адрес		
	2016	2017	2018
гр.Завет	3986	3980	3958

с.Брестовене	3561	3551	3543
с.Веселец	1492	1496	1500
с.Ив.Шишманово	526	524	515
с.Острово	2972	2968	2964
с.Прелез	1159	1160	1157
с.Сушево	706	703	693

Настоящ адрес			
	2016	2017	2018
гр.Завет	3170	3117	3086
с.Брестовене	2770	2750	2718
с.Веселец	967	971	964
с.Ив.Шишманово	383	376	352
с.Острово	2049	1985	1964
с.Прелез	746	753	739
с.Сушево	621	609	590

Ниската раждаемост, смъртността и миграционните процеси са факторите, които ще доведат в близките 5 години до драстичното намаляване на броя на населението в община Завет.

❖ **Миграционни процеси**

МЕХАНИЧНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ 2016 Г.									
									(Брой)
	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
Общини	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Завет	118	39	79	252	112	140	-134	-73	-61

МЕХАНИЧНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ 2017 Г.									
									(Брой)
	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
Общини	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Завет	157	68	89	272	111	161	-115	-43	-72

Миграционните движения са сложни обективно протичащи процеси, които оказват влияние върху количествените изменения на броя на населението, върху формирането на трудовите

ресурси, тяхното разпределение и преразпределение на територията на общината.

Главните причини за миграцията е недостиг или липса на достатъчно и професионално разнообразни работни места, условията на живот, характерът на мрежата от учебни заведения и др.

В съответствие с българското законодателство, реформирането и развитието на образователната система са обект предимно на целенасочена държавна политика, фокусирана върху създаването на условия и възможности за нейното усъвършенстване и осигуряване на различни видове и степени на образование на гражданите. В обхвата на местните секторни политики в сферата на образованието и обучението попада осигуряването на качествена образователна инфраструктура. Последната включва институции на предучилищното обучение, общото, профилираното и професионалното образование - детски градини и различни видове училища.

5. Обща картина на образователната система в община Завет

1. Обща картина на образователната система в община Завет

Повишаването на качеството на образованието на територията на общината е необходимо условие за подготовка на човешките ресурси за работа и реализация в условията на европейския пазар на труда.

Образователната инфраструктура на община Завет носи всички характеристики на преходния период в реформата на средното образование в България. Запазени са основните училища в населените места, въпреки че в някои от тях демографската ситуация е с негативни показатели през последните години. Статистиката не дава информация за качеството на обучението, но то също не се отличава от средното ниво за страната, чиито основни характеристики са: недостатъчно техническо оборудване и остарели компютърни конфигурации в училищата, текучество или липса на квалифицирани учители по чужди езици, ниско ниво на информационно осигуряване (разчита се предимно на училищните библиотеки), еднотипни програми за извънкласни занимания на учениците.

Училищната мрежа в общината е преструктурирана в съответствие с демографските и социално-икономическите промени през последните години. Общият брой на учениците, обучаващи се в училищата през 2016 година е спаднало на 841 от 979 ученика към 2012 година. Спадът се равнява приблизително на 138 ученика. Учениците в общината се обучават от 95 педагози.

Демографските промени, изразени в намаляване броя на децата, подлежащи на обучение, са причина да се формират маломерни паралелки и слети класове в началния и среден курс на училищата в селата.

За да отговори на съвременните тенденции в развитието на науката и практиката и да осигури необходимото образователно ниво и квалифицирана работна сила, основната цел на общинската образователна политика подобряване условията за провеждане на качествен образователен процес, ефективна възпитателна работа сред подрастващите и достигане на европейското равнище в ефективността на организацията и управлението на учебните заведения.

За целта са планирани следните приоритети:

- насърчаване новите методи и форми за обучение и възпитание чрез повишаване на качеството на учебно-възпитателната работа;
- провокиране на интерес към изследователската и експериментална дейност у учениците;

- прилагане на добри практики на организация и управление на учебните заведения чрез делегирани бюджети;
- създаване на по-благоприятни предпоставки за осигуряване на задължително училищно обучение на учениците до 16-годишна възраст чрез:
 - разработване на проекти за съвместни дейности с родители на децата, непосещаващи училище;
 - привличане на спонсори за предоставяне на облекло, учебни пособия и храна за деца от социално-слаби семейства;
 - обогатяване и модернизирание на материално-техническата база чрез:
 - въвеждане на енергоспестяващи технологии за сградите на учебните заведения;
 - грижа за свободното време на младите хора в общината;
 - обществен диалог с всички етноси и малцинствени групи в общината;
 - работа с таланти и даровити деца;
 - борба с престъпността, наркоманията и сектите.

1.1. Предучилищно образование:

Детските градини са разположени в населените места със стабилен възрастов профил на населението. Те ще продължават да играят подкрепяща социална роля за осигуряване на възможност за реализация на наличния педагогически персонал и за работещите в общината. Запазената инфраструктура от заведения за предучилищно възпитание и обучение е доказателство за потенциала на общината.

През периода 2016-2018 г. образователна система в Община Завет обхваща 6 детски градини. Броят и капацитетът на детските градини в общината и териториалното им разпределение са функция от броя на децата от 2 до 6 годишна възраст.

Таблица 1: Детски градини, учители и деца в детските градини в община Завет за периода 2016/2017 - 2018/2019 г.

ОБЩИНА	Учебна година								
	2016/2017			2017/2018			2018/2019		
	ДГ	учители	деца	ДГ	учители	деца	ДГ	учители	деца
Завет	6	29	286	6	26	279	5	27	287

Посочените данни показват, че е налице негативна тенденция към намаляване броя на детските градини в община Завет и на учителите и децата в тях.

1.2. Основно, начално и средно образование:

През учебната 2016/2017 и 2017/2018 г. общинската образователна система обхваща 6 училища, от които: 4 основни в общинските села- Брестовене, Острово, Веселец, Сушево, 1 средно общообразователни, 1 професионални гимназии в град Завет и едно ВУИ.

Таблица 2: Брой ученици по видове образователни институции за периода 2016/2017 - 2018/2019 г.

община	образователни институции	Учебна годнина
--------	--------------------------	----------------

		2016/2017	2017/2018	2018/2019
Завет	Специални училища	23	19	19
	Основни училища	207	301	285
	Средни училища	345	318	312
	Професионални гимназии	126	101	97

Налице е негативна тенденция към намаляване броя на учениците в училищата в община Завет. За периода от учебната 2016/2017 г. до учебната 2018/2019 г. броят им е намалял с 18 или това е един клас.

Основните причини за намаляването на броя на учениците са засилващите се миграционни процеси, ниската раждаемост в общината, както и нисък социален статус на населението. Динамичните миграционни процеси, довеждат до прекъсване на обучението на децата и учениците основно поради социални и семейни причини и заминаване в чужбина.

Таблица 3: Брой учители по видове образователни институции за периода 2016/2017 - 2018/2019 г.

Общини	Образователни институции	Учебна година		
		2016/2017	2017/2018	2018/2019
Завет	Основни училища	49	44	41
	Специални училища	13	12	11
	Средни училища	31	30	32
	Професионални гимназии	15	15	15

През периода от 2016/2017 до 2018/2019 учебна година общият брой на учителите в образователните институции на община Завет е спаднал с 8 броя.

Промяната на броя на учителите в различните видове образователни институции е както следва:

Тенденцията е към намаляване броя на учителите поради факта, че с влизането на ЗПУО от началото на 2017/2018 учебна година обучение в основните училища се провежда само за ученици от I до VII клас;

2. Деца и ученици

2.1. Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП) и с хронични заболявания.

Децата със СОП в общинските училища са 11 деца. ВУИ „Н.Вапцаров“ има 3 деца със СОП за учебната 2016-2017 година .

Таблица 4:

Населено място	Име на училище	Брой ученици, на които след извършена оценка на индивидуалните потребности е одобрена или отказана допълнителната подкрепа от РЕПЛРДУСОП		Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа от РЦПППО	Брой ученици със СОП, участвали в различни изяви, конкурси, състезания	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа по проект "Включващо образование"	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа от други институции	Брой ресурсни учители на щат в училището	Брой психолози на щат в училището
		одобрена	отказана							
Брестовене	ОУ "Христо Ботев"	1	0	2	2	2	0	0	0	0
Веселец	ОУ "Христо Ботев"	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Завет	СУ "Свети Свети Кирил и Методий"	0	0	9	9	9	0	0	0	0
Завет	ВУИ Никола Вапцаров	3	0	3	3	3	0	3	0	1
		4	0	14	14	14	0	3	0	1

Учениците в социален риск и учениците със СОП изискват специално внимание и грижи и в същото време изискват равни права и шансове с останалите си връстници. Това изисква комплексни мерки за компенсиране на техните дефицити, които да не ги поставят в положение да се чувстват отхвърлени и непълноценни.

Това се постига чрез специализираното обучение на ученици със СОП от ресурсен учител и психолог и включването им в извънкласните прояви и в работата на класа като колектив в часовете на класния ръководител или в извънучилищни прояви.

Трябва да се отбележи, че учениците в социален риск нямат възможност да ползват психологическа помощ и за тяхната адаптация и социализация се грижи най-вече класния ръководител и комисията за деца в риск, заедно разбира се с всички останали учители.

Децата със СОП в общинските училища са 11 деца. ВУИ „Н.Вапцаров“ има 1 деца със СОП за учебната 2017-2018 година .

Таблица 5:

Населено място	Име на училище	Брой ученици, на които след извършена оценка на индивидуалните потребности е одобрена или отказана допълнителната подкрепа от РЕПЛРДУСОП		Брой ученици и със СОП с осигурена доп. подкрепа	Брой ученици и със СОП с осигурена доп. подкрепа от РЦППО	Брой ученици със СОП, участвали в различни изяви, конкурси, състезания	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа по проект "Включващо образование"	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа от други институции	Брой ресурсни учители на щат в училището
		одобрена	отказана						
Брестовене	ОУ "Христо Ботев"	1	0	3	3	3	0	0	0
Завет	СУ "Свети Свети Кирил и Методий"	0	0	8	8	8	0	0	0
Завет	ВУИ Никола Йонков Вапцаров	1	0	1	1	1	1	1	0
		2	0	12	12	12	1	1	0

Особено голяма роля в този процес играят празниците, конкурсите и тържествата, в които участват всички заявили желания за изява видно от горната таблица.

Не по-малко важна е и дейността на БМЧК и Ученическият съвет, които организират благотворителни кампании за набиране на средства и учебни помагала за социално слаби деца, които обикновено влизат в категорията на „деца в риск“.

Не можем да пропуснем и трудностите в процеса на приобщаване, които произхождат от липсата на постоянен училищен психолог, лошите навици агресивността и нежеланието за учене.

В заключение можем да кажем, че процесът на социализация на тези ученици е много труден, но се полагат сериозни усилия и от учители и от ученици, за да могат тези деца да се чувстват част от училищната общност.

2.2. Деца и ученици в риск от социално изключване.

Таблица 6: учащи I -VIII клас, напуснали общообразователните и специални училища по статистически зони, статистически райони, области и общини (Брой)

Област/община	Учебна година	
	2015/16	2016/17
Област Разград	241	384
Община Завет	29	36

Около 90% от причината за отпадането на децата от образователната система се дължи на икономическата миграция - родителите предпочитат да отведат заедно със себе си и своите деца.

Настанявайки се в дадена държава те попадат в чужда образователна система. Връщайки се от чужбина, се оказва, че съществува разминаване в образователните системи и много често родителите си мислят, че техните деца са придобили съответната образователна степен, а в същност се оказва нещо корено различно в следствие на всичко това често децата остават извън образователните институции, защото вече техните връстници са в много горни етапи в своето образование и това демотивира децата чиито родители са се върнали от чужбина да продължат своето образование.

С методическата подкрепа на експертите от РУО – Разград, в училищата е разработена Стратегия за превенция на отпадането и преждевременното напускане на деца от училище и Програма за превенция на отпадането и преждевременното напускане на ученици от училище. В Стратегиите и Програмите са залегнали различни задачи и дейности, насочени главно към превантивната работа с учениците за задържането им в училище. Изготвени са програми за работа с децата в риск, включващи: анализ на състоянието, като се очертават и причините за това и се набелязват мерките за въздействие и закрила, в т. ч. работата с родителите.

2.3. Деца и ученици с изявени дарби.

За съжаление през разглеждания период на територията на общината няма ученици с изявени дарби. Но броят на ученици класирани на олимпиади, състезания и конкурси е значително голям.

За учебната 2016-2017 година. От общо 443 ученика участвали в състезания, конкурси и олимпиади на призови места на състезания, конкурси и олимпиади са се класирали общо 64 ученика видно от долната таблица. Броят на учениците участвали в състезания и олимпиади за учебната 2017-2018 година е 486 или с 43 ученика повече от предходната учебна година, а учениците които са се класирали на призови места е 89 или с 25 ученика повече от предходната учебна година.

Таблица 7: Брой деца/ученици, класирани в олимпиади, състезания и конкурси по учебни заведения в община Завет през учебната 2016/2017 г.

Населено място	Име на училище	Вид по чл. 37-39, чл. 44-45 и чл. 48-50 от ЗПУО	Брой ученици, участвали в състезания, конкурси и олимпиади	Брой ученици на призови места на състезания, конкурси и олимпиади
Брестовене	ОУ "Христо Ботев"	основно	80	0
Веселец	ОУ "Христо Ботев"	основно	15	0
Завет	СУ "Свети Свети Кирил и Методий"	средно	211	57
Завет	ПГЗ "Климент Тимирязев"	ПГЗ	72	0
Завет	ВУИ Никола Вапцаров	ВУИ	20	6
Острово	ОУ "Христо Ботев"	основно	45	1
Сушево	ОУ "Васил Левски"	основно	0	0
			443	64

Таблица 8: Брой деца/ученици, класирани в олимпиади, състезания и конкурси по учебни заведения в община Завет през учебната 2017/2018 г.

Населено място	Име на училище	Вид по чл. 37-39, чл. 44-45 и чл. 48-50 от ЗПУО	Брой ученици, участвали в състезания, конкурси и олимпиади	Брой ученици на призови места на състезания, конкурси и олимпиади
Брестовене	ОУ "Христо Ботев"	основно	60	0
Веселец	ОУ "Христо Ботев"	основно	10	0
Завет	СУ "Св. Св. Кирил и Методий"	средно	291	83
Завет	ПГЗ "Климент Тимирязев"	ПГЗ	63	0
Завет	ВУИ Никола Вапцаров	ВУИ	19	6
Острово	ОУ "Христо Ботев"	основно	36	0
Сушево	ОУ "Васил Левски"	основно	7	0
			486	89

В СУ „Св. Св. Кирил и Методий” се отпускат стипендии на всички ученици, които се обучават в дневна форма на обучение и отговарят на разпоредбите на нормативните актове. Като основен критерий за класиране на учениците за получаване на стипендия за постигнати образователни резултати задължително се определя успеха на ученика.

Учениците, показали високи резултати в обучението си, са подпомагани и стимулирани от педагозите като са консултирани допълнително за подготовка и участие в национални състезания и олимпиади. Онези ученици, които са класирани на областно и национално ниво получават награди от училището в края на учебната година.

Всяка година училището организира тържества и конкурси, в които намират изява и получават награди най-талантливите ученици – новогодишни и пролетни конкурси, конкурсът „Училището търси талант“ и др.

В ПГ по земеделие гр. Завет на всички ученици, които се обучават в дневна форма на обучение и отговарят на изискванията им се отпускат стипендии.

Основен критерий за класиране на учениците за получаване на стипендия за постигнати образователни резултати е успеха на ученика.

В началото на всяка учебна година със заповед на директора се определя комисия, която определя критериите за получаване на стипендии.

Ученици, които са се класирани на областни и национални състезания и конкурси получават награди.

ОУ „Васил Левски“ с. Сушево винаги са се стимулирали ученици показали високи резултати в обучението си и в участието си на общински и областен кръг на олимпиади. Класираните на областен кръг на олимпиади от училището получават награди в края на учебната година. Отличниците в края на учебната година се награждават с книги.

Таблица 9: Брой деца/ученици, класирани в олимпиади, състезания и конкурси по учебни заведения в община Завет през учебната 2016/2017 г.

Община	Населено място	Код по НЕИСПУО	Име на училище	Вид според финансирането по чл. 35-36, чл. 49 ал. 7 и чл. 50 ал. 4 от ЗПУО	Вид по чл. 37-39, чл. 44-45 и чл. 48-50 от ЗПУО	Брой ученици, получаващи стипендии	Брой ученици, поощрени с морални и материални награди
Завет	Брестовене	1701104	ОУ "Христо Ботев"	Общинско	основно	0	80
Завет	Веселец	1701106	ОУ "Христо Ботев"	Общинско	основно	0	20
Завет	Завет	1701101	СУ "Свети Свети Кирил и Методий"	Общинско	средно	40	211
Завет	Завет	1701102	ПГЗ "Климент Тимирязев"	Общинско	ПГЗ	14	37
Завет	Завет	1701103	ВУИ Никола Вапцаров	Държавно	ВУИ	0	10
Завет	Острово	1701105	ОУ "Христо Ботев"	Общинско	основно	0	54
Завет	Сушево	1701108	ОУ "Васил Левски"	Общинско	основно	0	8
						54	420

Таблица 10: Брой деца/ученици, класирани в олимпиади, състезания и конкурси по учебни заведения в община Завет през учебната 2017/2018 г.

Община	Населено място	Код по НЕИСПУО	Име на училище	Вид според финансирането по чл. 35-36, чл. 49 ал. 7 и чл. 50 ал. 4 от ЗПУО	Вид по чл. 37-39, чл. 44-45 и чл. 48-50 от ЗПУО	Брой ученици, получаващи стипендии	Брой ученици, поощрени с морални и материални награди
Завет	Брестовене	1701104	ОУ "Христо Ботев"	Общинско	основно	0	60
Завет	Веселец	1701106	ОУ "Христо Ботев"	Общинско	основно	0	9
Завет	Завет	1701101	СУ "Свети Свети Кирил и Методий"	Общинско	средно	34	141
Завет	Завет	1701102	ПГЗ "Климент Тимирязев"	Общинско	ПГЗ	19	23
Завет	Завет	1701103	ВУИ Никола Вапцаров	Държавно	ВУИ	19	19
Завет	Острово	1701105	ОУ "Христо Ботев"	Общинско	основно	0	42
Завет	Сушево	1701108	ОУ "Васил Левски"	Общинско	основно	0	6
						72	300

6. Състояние и предизвикателства пред общата и допълнителната подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

Осъществяват се дейности по грижа за здравето и дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение на учениците. Партньорството с родителите е основата на дейността по превенция на тормоза и насилието. По отношение на кариерното ориентиране на учениците в училищата се организират консултации с тях при прехода от една образователна степен към друга; при прехода от образование към заетост.

По данни на директорите на общинската училищна мрежа учителите използват в своята пряка работа различни видове обща подкрепа за личностно развитие, по смисъла на чл.178, ал.1 от ЗПУО. Най-често педагозите провеждат консултации по учебни предмети, също така осъществяват такива и извън редовните учебни часова. Разчитат на екипната работа между учителите и други педагогически специалисти, поощряват с морални и материални награди учениците, което е важен момент от учебно-възпитателния процес.

Съгласно чл. 178, ал. 1 от ЗПУО, общата подкрепа за личностно развитие включва:	Осигурява се :
➤ екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;	Всички институции
➤ допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;	Само училища
➤ допълнителни модули за деца, които не владеят български език;	Само детски градини
➤ допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;	Само училища
➤ консултации по учебни предмети;	Само училища
➤ кариерно ориентиране на учениците;	Всички институции
➤ занимания по интереси;	Всички институции
➤ библиотечно-информационно обслужване;	Само училища
➤ грижа за здравето;	Всички институции
➤ поощряване с морални и материални награди;	Всички институции
➤ дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;	Всички институции
➤ ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;	Всички институции
➤ логопедична работа	Всички институции

Училището и детската градина е втората по важност среда за развитие на децата след семейството. Нейната основна функция не е само образователна. Основен приоритет във възпитанието на децата в училището и детската градина е тяхното личностно развитие. Подкрепата

за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете. Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип /логопед и психолог/ към учебните заведения. Педагогическият, непедagogическият екип съвместно със специалистите и родителите имат за цел :

- изграждане на позитивен организационен климат;
- висока езикова култура по български език;
- формиране на умения за креативност и работа в екип;
- развиване на чисто човешки ценности и умения за живот;
- развиване на способностите;
- развиване на физическа култура.

Общата подкрепа включва и всички онези допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и учат - дейности за мотивация, допълнително обучение, превенция на психичното здраве, превенция на насилието и тормоза, училищна политика за позитивна дисциплина, кариерно консултиране, здравна грижа, асистирание и др., които се изпълняват от помагачи и допълнителни специалисти в детската градина и в училището, и от неспециализираният персонал.

Родителите заедно с учителите са най-сигурният ресурс за децата. Дали ще участват активно или пасивно в общата подкрепа, зависи от самите родители. Те са желан от училището партньор, защото са носители на важна информация и на различна гледна точка за детето, а също така, защото за тях, както и за училището е важно детето да се развива и да се чувства добре. Родителите могат да получат, но и да дадат информация и опит, с които да помогнат на учителите да опознаят по-добре детето. Необходимо е училището и детската градина да положат усилия да изградят връзката с родителите и постоянно да поддържат тяхното участие като основен партньор.

➤ Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187 на ЗПУО е насочена към четири групи деца и ученици: със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания и включва:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

➤ Дейности, които не могат да се извършат самостоятелно от всяко училище, а изискват координирана общинска политика са:

- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

За учебната 2017-2018 година

Населено място	Име на училище	Вид според финансирането по чл. 35-36, чл. 49 ал. 7 и чл. 50 ал. 4 от ЗПУО	Брой ученици, на които след извършена оценка на индивидуалните потребности е одобрена или отказана допълнителната подкрепа от РЕПЛРДУСОП		Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа	Брой ученици и със СОП с осигурена доп. подкрепа от РЦПП ПО	Брой ученици със СОП, участвали в различни изяви, курсове, състезания	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа по проект "Включване"	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа от други институции	Брой психолози на щат в училището
			Одобрена	отказана						
3	5	6	8	9	10	11	12	13	14	16
Брестовене	ОУ "Христо Ботев"	Общинско	1	0	2	2	2	0	0	0
Завет	СУ "Свети Свети Кирил и Методий"	Общинско	0	0	9	9	9	0	0	0
Завет	ВУИ Никола Вапцаров	Държавно	3	0	3	3	3	0	3	1
			4	0	14	14	14	0	3	1

За учебната 2017-2018 година

Населено място	Име на училище	Вид според финансирането по чл. 35-36, чл. 49 ал. 7 и чл. 50 ал. 4 от ЗПУО	Брой ученици, на които след извършена оценка на индивидуалните потребности е одобрена или отказана допълнителната подкрепа от РЕПЛРДУСОП		Брой ученици и със СОП с осигурена доп. подкрепа	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа от РЦП ППО	Брой ученици със СОП, участвали в различни изяви, конкурси, състезания	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа по проект "Включване" образование"	Брой ученици със СОП с осигурена доп. подкрепа от други институции	Брой психолози на щат в училището
			одобрен а	отказана						
3	5	6	8	9	10	11	12	13	14	16
Брестовене	ОУ "Хр.Ботев"	Общинско	1	0	3	3	3	0	0	0
Завет	СУ "Св. Св. Кирил и Методий"	Общинско	0	0	8	8	8	0	0	0
Завет	ВУИ Н. Вапцаров	Държавно	1	0	1	1	1	1	1	1
			2	0	12	12	12	1	1	1

Кадрови ресурси и материална база .

Всички учебни заведения на територията на Община притежава добри архитектурно - технологични показатели, които ги обуславят като надеждни образователни институции. Основните учебни корпуси са добре подържани и изцяло санирани, подменени и осъвременени локално отоплителните инсталация, притежават действащи добре оборудвани училищни помещения, физкултурен салон или пригодени за целта стаи и зали за хранене. Училищата поддържат високи нива на здравно – хигиенни, топлинни и осветителни норми, благоприятстващи и стимулиращи подрастващите. Създадена е благоприятстваща естетическа среда.

• В СУ“Св.Св.Кирил и Методий“

През учебната 2018/2019 година започна с 29 броя педагогически персонал, от които 1 /един/ директор, 1/ един / зам.директор по учебната дейност и 27 /двадесет и седем / учители.

Правоспособни учители са 24 /двадесет и четири / и 1/един/ неспособен по предмета, но с квалификация „учител“, 1/един/ неспособен, но с висше магистър инженерна специалност и 1 /един/ неспособен

С висше образование магистър са 18/осемнадесет/, с висше образование бакалавър – 7 /седем /, с професионален бакалавър - 3 /трима/, средно-1/един/. От тях с второ ПКС -1 /един /учител, с трето ПКС – 3 /трима/, с четвърто ПКС – 1 / един / учител и с пето ПКС-12 /дванадесет/ учители. Кадровата осигуреност през учебната година бе обезпечена добре. Няма правоспособни учители по английски език, музика и изобразително изкуство. Наложиха се да се назначи неспособен учител по английски език в начален етап , изобразителното изкуство допълва нормативите на трима учители и 1 / един/ учител се явява неспособен по музика в гимназиален етап . Незаети щатни бройки няма.

▪ СУ”Св. Св. Кирил и Методий”– разполага със следните устройства:

- компютърна конфигурация – 23 бр.- цветни, лазерни и мастилено-струйни принтери.-8 бр. , 3 в 1
- лаптопи с мултимедийни проектори – 2 бр.+ 10 лаптопа + 2 мултимедийни проектори
- телевизор – 2бр.
- обезопасено електрозахранване към всяка маса.-25 бр.
- през месец май 2013 г. е спечелен проект по МОСВ и ПУДОС. Предоставени са интерактивна дъска – 1бр., дигитални фотоапарати – 2 бр., бинокли – 2 бр., телескоп за наблюдение на небесни тела – 1 бр.

През 2016 година -20бр. таблети; по проект”Твоят час”-интерактивна дъска –преносима-1 бр.+ лаптоп

- климатици 4 бр.

▪ Класни стаи – разполагат със:

- ученически маси със столове, ученически чинове.
- бели дъски във всяка стая.

▪ Училищна сграда – разполага със:

- спортна площадка, която има 2 хандбални игрища, 2 волейболни и 4 баскетболни. Отделно затревена площ със различни гимнастически уреди. Асфалтовото покритие на самата площадка е в окаяно състояние, като част от нея има ново покритие.
- котелно помещение със закупен нов котел през м. декември 2018г.
- столова – отремонтирана и обновена през януари 2009г. Освежава се всяка година.
- болен проблем в училището е липсата на спортна зала.

- Библиотека – съдържа:
 - рафтове за книги – 42бр.
 - шкаф за вестници – 1бр.
 - работна маса и бюро - х 1бр.

- Столова – отремнтирана през януари 2009г.

Необходимост от:

- маси за хранене – 31бр.
- столове – 120 бр.
- оборудване в кухнята – хладилници, фризери, кухненски шкафове.

- Учениците от начален етап са на кабинетна система, V-XII клас не са на кабинетна система. Има централно парно отопление. Разполага със 16 класни стаи със нови маси – чинове и бели дъски, директорски кабинет, стая – счетоводство, компютърен кабинет, физкултурна стая, медицински кабинет, стая на учениците със СОП, библиотека със чуждестранна и художествена литература, столова.

- **Основно училище “ Христо Ботев ”, с.Брестовене**

Учителите в основното училище са 17 на брой , като от тях 14 са жени , а броят на мъжете е само 3. Възрастта на преподавателите е средно 40 години.

- Компютърен кабинет - разполага със следните устройства:

- компютърна конфигурация – работни станции 10 бр.
- цветни, лазерни и мастилено-струйни принтери – 1 бр.
- мултимедийни протектори – 6 бр.
- лаптопи – 7 бр.
- мултифункционални устройства – 4 бр..
- Интерактивна дъска – 2 бр.,
- дигитални фотоапарати – 5 бр.,

- Кабинет по техника и технологии – разполага със:

- дърводелска работилница оборудвана със:
 - Абрих – 1 бр,
 - Малък банцинг - 1 бр,
 - Шмиргел – 1 бр

- Класни стаи – разполагат със:

- Бели дъски - 10 бр
- Подовете на всички класни стаи са изциклени и лакирани;
- По проект е създадена и стая за различни занимания и интереси на учениците от начален етап;
- Всички чинове в класните стаи са подменени;
- Нови учителски бюра във всяка класна стая;

- Училищна сграда – разполага със:

- спортна площадка, чието асфалтово покритие е нарушено и е неизползваема;
- Отделно затревена площ.
- необходимо е спешно асфалтиране на спортната площадка
- необходима е смяна на дограмата на приземния етаж и изграждане на навес против навяване

и дъжд;

- **Зала за хранене** – Налични:
- хладилник-фризер – 2 бр.
- микровълнови фурни – 2 бр.

- Училището не е на кабинетна система. Има централно парно отопление. Разполага със 14 класни стаи със нови маси – чинове и бели дъски, директорски кабинет, учителска стая, стая за отдых - учители, стая – ЗАС, компютърен кабинет, кабинет по техника и технологии с дърводелска работилница, медицински кабинет, кабинет по готварство, зала за хранене, Физкултурен салон.

- **ОУ „Васил Левски“ с. Сүшево**

През учебната 2018/2019 г. броя на педагогическия персонал е:

- един директор, шест учители.

Всички от учителите са правоспособни учители. С ВО – магистър – 4, ВО – бакалавър – 1, ПВО – 2.

- Компютърен кабинет – разполага със следните устройства:

- компютърна конфигурация 9 бр.
- лаптопи – 2бр.
- мултимедиен проектор-1бр.
- климатици - 5 бр.
- мултифункционално устройство – 2 бр.

- Кабинет по техника и технологии – разполага със:

- банциг - 1 , абрхит – 1, шлосерски маси – 14

- Класни стаи – разполагат със:

- ученически маси със столове, ученически чинове и бели дъски във всяка стая.

- Училищна сграда – разполага със:

- спортна площадка
- котелно помещение – в мазата
- библиотека – съдържа: рафтове за книги, работно бюро
- Училището не е на кабинетна система. Отоплява се с климатици –5 бр. Разполага със четири класни стаи, един компютърен кабинет, един директорски кабинет, една учителска стая, стая на обслужващия персонал, библиотека и стая за закуска

- **ОУ“Хр.Ботев“с.Веселец**

Учебната 2018/2019 година започна с 7 броя педагогически персонал, от които 1 директор, и 6 учители.

С висше образование магистър са 2, с висше образование бакалавър – 3, с професионален бакалавър -2 .От тях с четвърто ПКС- 1 учител. Незаети щатни бройки няма.

- Компютърен кабинет – разполага със следните устройства:

- компютърна конфигурация -14 бр
- многофункционални устройства – 3 бр.
- интернет връзка.
- мултимедийни проектори – 2 бр.

- лаптопи – 2 бр.
- скенери – 1 бр.
- ученически маси със столове, ученически чинове.
- бели дъски във всяка стая.

- Училищна двор – разполага със:
 - спортна площадка, в която има футболно, волейболно и баскетболно игрище. Асфалтовото покритие на самата площадка е в окаяно състояние.
 - сграда, която се използва за складиране на дърва.
 - Котелна сграда – съдържа:
 - котелно отделение с котел – работна маса и ел.табло .
 - помещение за отдих
 - Библиотека – съдържа:
 - стилажи
 - работна маса и бюро
 - книги.
 - Отчислена и бракувана е ненужната и стара литература.
 - Стая за хранене –
 - оборудване в кухнята – микровълнова фурна, хладилник, кухненски шкафове, маси и столове
 - Училището не е на кабинетна система. Има централно парно отопление. Разполага със класни стаи със маси – чинове и бели дъски, директорски кабинет, стая – счетоводство, компютърни кабинети , физкултурен салон, актова зала, медицински кабинет, библиотека, стая за хранене, учителска стая и хранилища.

• **В ПГ по земеделие гр. Завет**

Учебния процес е обезпечен с необходимите педагогически кадри. Няма щат за психолог или педагогически съветник.

В началото на 2018/2019 учебна година: 13 – педагогически специалисти, от които 1 – директор, с IV ПКС и 12 учители. От учителите 1 е с IV ПКС и 5 с ПКС. Всички учители са правоспособни - 10 учители притежават ОКС «Магистър» и 3 ОКС «Бакалавър» , 3-ма инженери за обезпечаване на учебния процес по теория и практика на специалността „Монтьор на ССТ“ и 1 инструктор кат. „Ткт“ и кат. „В“, 2 учители професионално направление „Администрация и управление“ водят учебните часове по теория и практика на учениците от професия „Икономист“, специалност „Земеделско стопанство“

▪ Учебно-техническа и материална база;

Учебно-техническата и материална база отговарят на изискванията за обучение по професиите , по които се обучават учениците – икономист и монтьор на ССТ. За обучението по професия Монтьор на ССТ – има обособени учебни работилници, часовете по управление на МПС се водят със собствен учебен трактор и учебен автомобил.

▪ Състояние на сградния фонд;

Сградния фонд на училището е в добро състояние. Не е извършван основен ремонт. Училището разполага с 14 кабинета и класни стаи. От тях – 2 компютърни кабинета и обособени кабинети по БДП, трактори и автомобили, ССМ, икономически дисциплини

▪ Учебно-технически средства.

Учебно-техническите средства са морално остарели. Поради малкия брой ученици, а от там и ограничените бюджетни средства същите не могат да бъдат обновени.

- **ОУ“Хр.Ботев“с.Острово**

През учебната 2018/2019 година в училище работят 10 души педагогически персонал: 1 директор, 9 учители. Пол: 8 жени и 2 мъже, средна възраст – 45 години, образование – 9 учители с ВО и 1 учител професионален бакалавър, квалификация – 3 учители с V ПКС и 1 учител с III ПКС, специалности – ПНУП, БЕЛ, АЕ, КОО ПНЕ, КОО ОНГОР; незаети щатове - 0;

Правоспособни учители – 9, 1 учител е правоспособен, но с недостиг в годишния норматив.

Сградният фонд е в много добро състояние, функциониращи кабинети към настоящият момент – 10 бр.

В училище разполагаме със следните кабинети:

- 6 класни стаи оборудвани с нови чинове, маси, столове, шкафчета за олекотяване на ученическите раници и бели дъски;
- Мултимедиен кабинет с проектор, лаптоп, интерактивна бяла дъска;
- Стая за спорт застлана с тепихи, поставени шведска стена и др.
- Актова зала оборудвана с пиано, компактдиск, тонколони, столове за посетители и др.
- Компютърен кабинет, който разполага със следните устройства:

- компютри – 8 бр.

- цветни, лазерни и мастилено-струйни принтери – 8 бр.

- лаптопи – 11 бр.

- обезопасено електрозахранване към всяка маса.

В училище тази учебна година се закупи нов микроскоп.

Библиотеката съдържа повече от 7000 бр. книги, рафтове за книги – 8 бр., работна маса 1бр.

Училището има централно парно отопление. Разполага с директорски кабинет, стая – административна, медицински кабинет, хранилище по Химия и Физика, методичен кабинет, склад за съхранение на носии и др. необходими материали за тържества и склад за съхранение на учебници и учебни помагала.

Финансиране

ДЕТСКИ ГРАДИНИ	БРО Й ДЕЦ А	ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ			МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ			ОБЩ РАЗМЕ Р
		СРЕДСТВА СЪГЛАСНО ФОРМУЛА ТА ЗА РАЗПРЕДЕ ЛЕНИЕ (В ЛЕВА)	ПРЕХОД ЕН ОСТАТЪ К (В ЛЕВА)	БЮДЖЕТА ЗА 2019 Г. (В ЛЕВА) k.3+k4	СРЕДСТВА СЪГЛАСНО ФОРМУЛА ТА ЗА РАЗПРЕДЕЛ ЕНИЕ (В ЛЕВА)	ПРЕХО ДЕН ОСТАТ ЪК (В ЛЕВА)	БЮДЖЕТ А ЗА 2019 Г. (В ЛЕВА) k.6+k7	БЮДЖ ЕТА ЗА 2019 Г. (В ЛЕВА) k.5+k8
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДГ"Слънчо" гр.Завет	126	338495	30117	368612	82660	0	82660	451272
ДГ"Ч.Шапчица" с.Брестовене	84	248483	8618	257101	57240	0	57240	314341
ДГ"Радост" с.Острово	46	151918	14222	166140	33260	0	33260	199400
ДГ"Пролет" с.Веселец	29	107552	3137	110689	17590	0	17590	128279
ДГ" Осми Март" с.Сушево	6	53474	806	54280	7660	0	7660	61940
СУМА:	291	899922	56900	956822	198410	0	198410	1155232

2018 ГОДИНА

УЧИЛИЩА	БРОЙ ДЕЦА	ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ				ОБЩ РАЗМЕР
		СРЕДСТВА СЪГЛАСНО ФОРМУЛАТА ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ (В ЛЕВА)	ПРЕХОДЕН ОСТАТЪК (В ЛЕВА)	СОБСТВЕНИ ПРИХОДИ	БЮДЖЕТА ЗА 2018 Г. (В ЛЕВА) k.3+k4+k5	БЮДЖЕТА ЗА 2018 Г. (В ЛЕВА) k.5+k8
1	2	3	4	5	6	7
дейност 322						
СУ-ЗАВЕТ	320	740 503	9 993	74838	825334	825334
ОУ-БРЕСТОВЕНЕ	149	406 509	6 696	21349	434554	434554
ОУ-ОСТРОВО	74	245 197	7 424	24444	277065	277065
ОУ-ВЕСЕЛЕЦ	39	133 941	290	19400	153631	153631
ОУ-СУШЕВО	36	135 541	3 994	33950	173485	173485
СУМА:	618	1661691	28397	173981	1864069	1864069
дейност 326						
ПГЗ-ЗАВЕТ	129	377035	11 210	17760	406005	406005
СУМА:		377035	11210	17760	406005	406005
ОБЩА СУМА		2038726	39607	191741	2270074	2270074

2019 ГОДИНА

	БРОЙ ДЕЦА	ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ				ОБЩ РАЗМЕР
		СРЕДСТВА СЪГЛАСНО ФОРМУЛАТА ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ (В ЛЕВА)	ПРЕХОДЕН ОСТАТЪК (В ЛЕВА)	СОБСТВЕНИ ПРИХОДИ	БЮДЖЕТА ЗА 2019 Г. (В ЛЕВА) k.3+k4+k5	БЮДЖЕТА ЗА 2019 Г. (В ЛЕВА) k.5+k8
1	2	3	4	5	6	7
дейност 322						
СУ-ЗАВЕТ	313	922 076	3 865	76781	1002722	1002722
ОУ-БРЕСТОВЕНЕ	148	497 133	27 285	22116	546534	546534
ОУ-ОСТРОВО	65	251 457	46 864	0	298321	298321
ОУ-ВЕСЕЛЕЦ	42	157 352	10 118	20855	188325	188325
ОУ-СУШЕВО	31	153 479	19 503	41244	214226	214226
СУМА:	599	1981497	107635	160996	2250128	2250128
дейност 326						
ПГЗ-ЗАВЕТ	95	337697	19 730	43651	401078	401078
СУМА:		337697	19730	43651	401078	401078
ОБЩА СУМА		2319194	127365	204647	2651206	2651206

ДЕТСКИ ГРАДИНИ	БРО Й ДЕЦ А	ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ			МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ			ОБЩ РАЗ МЕР
		СРЕДС ТВА СЪГЛА СНО ФОРМУ ЛАТА ЗА РАЗПРЕ ДЕЛЕН ИЕ (В ЛЕВА)	ПРЕХОДЕ Н ОСТАТЪК (В ЛЕВА)	БЮДЖЕ ТА ЗА 2018 Г. (В ЛЕВА) k.3+k4	СРЕДС ТВА СЪГЛА СНО ФОРМУ ЛАТА ЗА РАЗПРЕ ДЕЛЕН ИЕ (В ЛЕВА)	ПРЕХО ДЕН ОСТАТ ЪК (В ЛЕВА)	БЮДЖ ЕТА ЗА 2018 Г. (В ЛЕВА) k.6+k7	БЮД ЖЕТ А ЗА 2018 Г. (В ЛЕВА) k.5+k 8
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДГ" Слънчо" гр.Завет	115	280 668	3 799	284467	80 610	1 448	63765	34823 2
ДГ"Червената Шапчица" с.Брестовене	76	197 489	3 104	200593	49 215	1 622	60236	26082 9
ДГ"Радост" с.Острово	41	120 135	117	120252	30 975		30924	15117 6
ДГ"Пролет" с.Веселец	27	83 262	102	83364	16 765		18450	10181 4
ДГ" Славейче" с.Прелез	9	45 741	473	46214	9 155	200	9796	56010
ДГ" Осми Март" с.Сушево	9	46 929	82	47011	9 655	40	9695	56706
СУМА:	277	774224	7677	781901	196375	3310	192866	97476 7

Средствата предоставени от републиканския бюджет са достатъчни за извършване на образователно възпитателния процес в учебните заведения на територията на община Завет.

От горните справки се забелязва една тревожна тенденция, а именно преходните остатъци, които за двете години възлизат общо на 231 549 лева. Това е ясен знак, че системата на делегираните бюджети не функционира правилно, и крайно време е да се преразгледа системата на финансиране в национален мащаб.

По НП „Физически възпитание и спорт”, одобрени средства и закупени спортни материали през 2017 год.

- СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр.Завет -978 лв.
- ОУ- „Христо Ботев” с.Брестовене – 486 лв.
- ОУ- „Христо Ботев” с.Острово – 255 лв.
- ОУ- „Христо Ботев” с.Веселец – 165 лв.
- ОУ- „Васил Левски” с.Сушево – 132 лв.
- ПГЗ- „Кл.А.Тимирязев” гр.Завет – 312 лв.

през 2018 год.

- СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр.Завет – 945 лв.
- ОУ- „Христо Ботев” с.Брестовене – 447 лв.
- ОУ- „Христо Ботев” с.Острово – 210 лв.
- ОУ- „Христо Ботев” с.Веселец – 117 лв.
- ОУ- „Васил Левски” с.Сушево – 108 лв.
- ПГЗ- „Кл.А.Тимирязев” гр.Завет – 381 лв.

По НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“, ”Модул „Подобряване на условията за лабораторна и експериментална работа по природни науки” – 2017 и 2018 г. за обезпечаването на училищата с уреди, прибори, пособия, стъklarия, реактиви и други консумативи, необходими за провеждане на практически дейности по учебния предмет човекът и природата в V клас.

- СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр.Завет – 8 823 лв.
- ОУ- „Христо Ботев” с.Брестовене – 1 783лв.
- ОУ- „Христо Ботев” с.Острово –1 193 лв.
- ОУ- „Христо Ботев” с.Веселец – 680 лв.
- ОУ- „Васил Левски” с.Сушево – 740 лв.

Участие и одобрени средства по НП „Оптимизация на училищната мрежа, Модул „Оптимизиране на вътрешната структура на училищата, детските градини и самостоятелните общежития“ –2018г., следните училища:

Община Завет 2018

Област	Община, министерство, РУО	Населено място	Име на институцията	Общо заявена сума от институцията по програмата през 2018 г.	Общо получена сума по програмата през 2018 г. (в т. ч. и осигурителни вноски)	Общо изразходена сума по програмата за 2018 г. (в т. ч. и осигурителни вноски)
1	2	3	6	7	8	9
Разград	Завет	с.Острово	ОУ"Хр.Ботев"	2 671	2 671	2 671
Разград	Завет	гр.Завет	ДГ"Слънчо"	11 338,00	11 338,00	11 338,00
Разград	Завет	с.Брестовене	ОУ"Хр.Ботев"	15610,14	15610,14	15610,14
Разград	Завет	с.Веселец	ОУ"Хр.Ботев"	11511,36	11511,36	11511,36
Разград	Завет	гр.Завет	ПГЗ"К.Тимирязев"	3735,4	3735,4	3735,4
Разград	Завет	с.Сушево	ОУ"В.Левски"	506,72	506,72	506,72

❖ Настоятелство

През 2008 година с преминаването на делегиран бюджет към всички учебни заведения се създадоха училищни настоятелства.

Училищното настоятелство дават възможност на родителите и на местната общност да участват активно в живота на училището. Тяхната намеса в училищните дела варира от символично до особено активно, като например съвместно вземане на решения по училищната политика и цели. Всяко училищно настоятелство решава и определя ролята си самостоятелно.

6.1. Дейности на учебните заведения и общинска администрация в подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Дейности от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 на ЗПУО, с които не всички училищата могат самостоятелно да се справят и изискват общинско координиране са:

- кариерно ориентиране на учениците;
- грижа за здравето;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
- логопедична работа.

Във всички детски градини и училища на територията на община Завет функционират здравни кабинети, които са ремонтирани, обзаведени с медицински мебели и инструменти, осигурени с медикаменти и превързочни материали. За здравето на децата и учениците се грижат медицински специалисти.

6.2. Дейности на Центрове за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

В община Завет няма Центрове за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Подпомагането на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности се осъществява от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование в гр. Разград.

6.3. Дейности на неправителствени организации, читалища и спортни клубове в подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Учебните заведения на територията на община Завет в лицето на Асоциация «Интегро», намират изключително добър партньор.

ДГ «Слънчо» има спечелен проект в партньорство с Асоциация «Интегро», спечелен проект по ПУДОС.

Читалищата в общината са 7 на брой към всички имат изградени кръжоци и клубове, като по този начин те ангажират нашите деца в свободното им време. Ансамбълът към НЧ «Развитие»-гр. Завет дава възможност нашите деца да обиколят съседните ни държави по време на техните турнета

Учениците трениращи в спортния клуб по борба жънат изключително големи успехи. Спортните отбори по футбол ангажират вниманието на младежите до 18 годишна възраст. В град Завет за желаещите да практикуват спорт са създадени условия за тренировки както на открито така и на закрито. Това е възможно благодарение на модерната спортна зала позволяваща да се практикуват различни спортни дисциплини, като – волейбол, хандбал, баскетбол, бокс, борба и др.

7. Дейност на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Област Разград.

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – област Разград (РЦПППО – Разград) оказва допълнителна подкрепа за личностно развитие на 153 деца и ученици със специални образователни потребности в 42 учебни заведения (27 училища и 15 детски градини) в област Разград. Тези деца и ученици се обучават в общообразователните училища и детски градини съвместно със своите връстници.

Таблица 1: Детски градини и училища в община завет, в които се обучават деца и ученици със СОП, подпомогани от РЦПППО – Разград.

Община	Детска градина/ училище	Брой деца/ ученици	Брой деца/ ученици общо
Завет	гр. Завет СУ „Св. Св. Кирил и Методий”	6	13
	гр. Завет ОДЗ „Слънчо”	3	
	с. Брестовене ОУ „Христо Ботев”	4	
Общо	3 училища и 15 детски градини	13	13

Регионален център – Разград подпомага със специалисти за допълнителна подкрепа на децата и учениците всички училища и детски градини в област Разград след направена заявка. За тази цел РЦПППО – Разград осигурява следните специалисти:

- **12 ресурсни учители;**
- **психолози;**
- **логопеди.**

Налице е недостиг на ресурсни учители в по-малките общини, а от тази година и за община Разград. Сериозен проблем е това, че ресурсните учители трябва да работят в няколко учебни заведения поради малкия брой на деца и ученици със СОП в едно учебно заведение.

Таблица 2: Осигурени специалисти от РЦПППО – Разград в община Завет (брой на работещите специалисти в общината).

Община	Ресурсен учител	Психолог	Логопед
Завет	2	1	1

РЦПППО – Разград осигурява ресурсно подпомагане в 15 детски градини, 1 начално училище, 17 основни училища, 5 средни училища, 3 професионални гимназии и 1 спортно училище.

Таблица 3: Видове учебни заведения в община Завет, в които се осигурява ресурсно подпомагане от РЦПППО – Разград (брой).

Община	ДГ	НУ	О У	С У	П Г	Спортно училище	Общо
Завет	1	-	1	1	-	-	3
Общо	1	-	1	1	-	-	3

РЦПППО – Разград осигурява ресурсно подпомагане за деца от всички групи в детските градини и всички класове в училищата.

Таблица 4: Справка за децата и учениците по групи и класове.

Община	I гр.	II гр.	III гр.	IV гр.	I кл.	II кл.	III кл.	IV кл.	V кл.	VI кл.	VII кл.	VIII кл.	IX кл.	X кл.	XI кл.	XII кл.	Общо
Завет	0	0	2	1	0	1	1	2	1	1	2	0	0	1	0	1	13
Общо	0	0	2	1	0	1	1	2	1	1	2	0	0	1	0	1	13

Специалистите на РЦПППО – Разград работят с деца с различни видове увреждания. Най-често това са деца с обучителни трудности, умствена изостаналост и хиперкинетични разстройства.

Таблица 5: Справка за децата и учениците по видове увреждания.

Община	УМСТВЕНА ИЗОСТАНАЛОСТ			Обучителни трудности	Физически увреждания, ДЦП	Синдром на Даун с ЛУИ	хидроцефалия	Соматични заболявания	Езиково-говорни нарушения	СЕНЗО РНИ УВРЕ ЖДАН ИЯ		Психични разстройства в детска и юношеската възраст	Генерализирано разстройство на развитието	Хиперкинетични разстройства	Нарушение на активността и вниманието	Епилепсия	Общо
	ЛУ И	УУ И	ГУИ							Увреден слух	Нарушено зрение						
Завет	2			5	1				1	1	1		1	1			13
Общо	2			5	1				1	1	1		1	1			13

8. SWOT анализ.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Благоприятна образователна структура на образованието. • Разгърнатата училищна мрежа, гарантираща равномерен достъп до образование. • Разгърнатата мрежа от детски градини, осигуряваща възможност за пълен обхват на деца в предучилищна възраст. • Наличие на действащ механизъм за финансиране на делегираните от държавата дейности и местни дейности приходи по бюджета. • Определен стандарт за издръжка на дете и ученик за финансиране на делегираните от държавата дейности. • Прилагане на Системи за финансово управление и контрол. • Разработена система от мерки за осигуряване на достъпа до образование – безплатен транспорт; безплатни учебници и учебни помагала за всички ученици от I до VII клас; безплатни закуски I-IV клас. • Допълнителна работа в училищата с изоставащи и надарени ученици. • Прилагане на иновативни методи на работа в училища и ДГ. • Наличие на добра материална база на училищата – подобрени по проект за енергийна ефективност, спортни площадки и салони, специализирани кабинети, училищно оборудване, компютърни кабинети с ИТ технологии, софтуер и достъп до интернет. • Медицинско обслужване на децата - изградени здравни кабинети в 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчен човешки ресурс в детските градини и училищата за работа с деца със СОП – психолози, логопеди, слухово-речеви рехабилитатор, рехабилитатор за зрителни затруднения и други специалисти. • Обучение в слети паралелки, затрудняващо обучението. • Липса на ефективен механизъм за събиране на информация за учениците в чужбина. • Липса на интерес и слаба мотивация у децата от етническите малцинства да посещават училище. • Липса на млади педагогически кадри, резултат от непривлекателност на образователната професия. • Недостиг на средства за поддръжка на училищни автобуси. • Липса на възможности за участие на ЦПЛР в Национални програми на МОН - за проектно финансиране. • Агресия и недостатъчни социални умения за общуване у децата и учениците. • Неефективност на санкциите, предвидени в ЗПУО за родители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище и ДГ. • Недостатъчен сграден фонд и сериозна необходимост от модернизация. • Отсъствие на нормативни условия за допълнително обучение на децата, за които българският език не е майчин. Необходимост от повишаване грамотността на учениците.

учебни и детски заведения.

- Създадени са условия за удовлетворяване интересите, желанията и потребностите за личностно израстване и реализация на децата и учениците в свободното от учене време, наличие на пет ЦПЛР.
- Създадени разнообразни условия за изява и участия в конкурси, конференции, олимпиади, спектакли, състезания, празнични програми, изложби, открити занимания за всяко дете и ученик, участващо във формите на извънкласна дейност.
- Създадена подкрепяща среда за децата и учениците със специални образователни потребности – регионален център и ресурсни учители, достъпна архитектурна среда.
- Наличие на условия за квалификации и вътрешни квалификации на специалистите, работещи в детските и учебни заведения, провеждане на открити практики, съвместни инициативи и партньорство между учебни и детски заведения.
- Наличие на професионални гимназии и условия за професионално насочване на подрастващите.
- Мотивиране на директори, учители и ученици – награди за 24 май, награда „Директор на годината”, „Учител на годината” и „Отличник на випуск”.
- Създадени условия и възможности за стимулиране постиженията на даровитите деца в различни дейности, в т. ч. и спорта.
- Ритуализация на символите в

- Не е изградено ефективно ученическо самоуправление.
- Липса на кабинети по предмети като математика, история и цивилизация, география и икономика.
- Липса на дългосрочна визия за развитие на местната икономика и на интерес на бизнеса от реализация на програми в образованието.
- Ниска заинтересованост на родителите;
- Ниска мотивация от страна на учениците за учене и развитие;
- Лошо качество на материалите и консумативите;
- Недостатъчно познаване на нормативната уредба от страна на част от педагогическия персонал;
- Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
- Недостатъчен брой обучени учители за работа с деца със СОП.
- Недобри материални условия в институциите по отношение на обучението на деца и ученици със СОП, липса на достъпна архитектурна среда.
- Постоянни и обемни изменения в нормативната уредба.
- Голям обем нормативни актове, без конкретни указания, процедури и политика по прилагането им.
- Задължение по прилагане на специфични нормативни актове, непряко касаещи системата на

<p>училищата и детските градини.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осигурен е равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование. • Въведена задължителна предучилищна подготовка две години преди постъпване в първи клас. • Утвърдени правила за прием в първи клас и създадена организация за целодневно обучение. • Нов модел на финансиране, основан на единни разходни стандарти за издръжка на 1 ученик, делегирани бюджети във всички училища. • Разработена система от мерки за осигуряване на достъпа до образование - организиран безплатен транспорт за учениците от селата, безплатни учебници за всички ученици от I до VII клас, безплатни закуски I-IV клас. • Наличие на ПИГ 1-6 клас. • Много добри постижения при участие в олимпиади, конкурси и състезания в различни области, включително и Национални. • Голям брой преподаватели, преминали обучение в различни обучителни курсове и семинари. • Действащи Координационен съвет за справяне с насилието и Комисия за борба с противообществените прояви. • Популяризиране на специфични за общинните празници и ритуали. • Въведени основни компоненти на системата за национално стандартизирано външно оценяване –поетапно провеждане на външно оценяване в края на всеки етап; 	<p>образованието.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Липса на общи образователни изисквания в извънкласните форми, на учебни планове и програми за формите. • В началото на учебната 2016/ 2017 година все още не са утвърдени държавни образователни стандарти за физическата среда и информационното и библиотечно осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие, за приобщаващо образование.
--	---

<p>провеждане на задължителни държавни зрелостни изпити за всички ученици, които завършват XII клас.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наличие на изградена система за охрана. • Сформиране на паралелки с конкретна насоченост към дадена културно-образователна област. • Провеждане на рекламни кампании-начални и поддържащи. • Провеждане на по-ефективни квалификационни форми/дискусии, работа в групи, споделяне на добри практики/. • Включване на родителите в съвместни дейности. • Наличие на педагогически персонал с висока лична квалификация. • Наличие на достатъчно възможности за избор на профили и за развитие на интересите на децата и учениците в извънкласни и извънучилищни дейности. • наличие на гъвкава организация на формите и график на занимания, съобразно свободното време и интереси на участниците; • засилени мерки за контрол на отсъствията и успеха на учениците; • реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност. 	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • Обучение на педагози, педагогически съветници за работа по проблемите на ученическата агресия и формиране на социални 	<ul style="list-style-type: none"> • Нередовна посещаемост на учебни занятия – заплаха от отпадане на учениците от училище.

умения у подрастващите.

- Осигуряване на подходяща среда и условия за привличане на млади специалисти с висше образование и стимулиране на професионалната мотивация.
- Повишаване на привлекателността и на качеството на учебния процес и на училищната среда, както и създаване на подходяща среда за подкрепа на личностното развитие на учениците.
- Квалификация на учителите за работа с деца и ученици в риск от отпадане.
- Подобряване качеството на професионалното образование и осигуряване на условия за по-ефективни връзки с бизнеса.
- Включване на родителите в инициативите на училища и детски градини и подобряване на съвместни дейности с тях.
- Сформиране на паралелки с конкретна насоченост към дадена културно-образователна област.
- Провеждане на по-ефективни квалификационни форми/дискусии, работа в групи, споделяне на добри практики/.
- Разработване и управление на проекти.
- Подобряване на здравословното хранене при ползване на безплатни закуски.
- Осигуряване на столово хранене за социално-слаби ученици.
- Законови възможности за обособяване на защитени и средищни детски градини.
- Осигуряване на качествена образователна структура –

- Миграция на семействата и обезлюдяване на региона.
- Демографски срив, намаляване броя на децата и учениците през годините.
-
- Опасност от закриване на учебни и детски заведения.
- Трудна събираемост на таксите в детските градини.
- Езикова бариера при деца от етносите, затрудняваща учебния процес.
- Засилване на диспропорциите в качеството на образованието между отделните училища /град-село/.
- Намаляващ интерес към учителската професия и като резултат застаряващ педагогически състав. Недостатъчен брой на младите висококвалифицирани и мотивирани специалисти в училище.
- Изменения в законовата уредба.
- Недостигащи финансови средства за осигуряване на подходяща образователна среда, съгласно държавните образователни стандарти..

<p>институции на предучилищното обучение, общото, профилираното и професионалното образование.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Внедряване на добри европейски практики в сферата на извънкласните дейности. • Развитие на публично-частното партньорство. 	
--	--

9. Изводи от анализа

1. След влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование и извършената оптимизация на училищната мрежа, системата на предучилищното и училищното образование в Община Завет обхваща следните законодателно установени институции: шест общински детски градини и шест училища.
2. В Община Завет има изградена и добре функционираща системата за предучилищно и училищно образование.
3. В Община Завет съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.
4. На територията на Община Завет няма общински център за ресурсно подпомагане, а при установяване на потребност от такава подкрепа, грижата за децата и учениците може да бъде възлагана на държавната институция .
5. Създадени са условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях.

III. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

1. Обща цел, принципи.

1.2. Обща цел.

Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците цели да бъде осигурена обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на всяко дете и ученик в област Разград, съобразно неговите потребности.

1.2. Принципи.

- Създават се условия за разгръщане потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и за успешна реализация и социализация.
- На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.
- Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и всеки ученик.
- Осигурява се непосредствен достъп до ресурсите и базирането им в образователната среда, която е възможно най-близо до децата и учениците.

2. Приоритети, специфични цели, мерки.

- **Приоритет 1 Подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности и с хронични заболявания.**

Специфична цел 1: Приобщаване на децата със специални образователни потребности /СОП/ в общообразователните училища и детски градини.

– **Мярка 1** Осигуряване на допълнителната подкрепа за деца и ученици:

1. Работа с дете и ученик по конкретен случай – за деца със специални образователни потребности;
2. Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. Осигуряване на достъпна среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания.
5. Ресурсно подпомагане.

– **Мярка 2:** Участие на ученици със СОП в мероприятия, изложби, конкурси, спортни изяви и др., наравно със своите съученици.

Специфична цел 2: Работа на специалисти от детските градини и училищата с деца със специални образователни потребности /СОП/ в образователните институции в областта.

- **Мярка 1:** Работа на специалисти от детските градини и училищата с деца със специални образователни потребности /СОП/ в рамките на проекти.

-- **Мярка 2:** Осигуряване на специалисти за работа с деца със специални образователни потребности /СОП/ .

-- **Мярка 3:** Развитие на практиката за назначаване на помощник на учителя при повече от три деца или ученици в групата/паралелката.

Специфична цел 3: Подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

-- **Мярка 1:** Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните

институции като част от осигуряването на подкрепяща среда.

-- **Мярка 2:** Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции, съобразно нормативните изисквания (чл. 104, ал. 4 от Наредба за приобщаващото образование).

Специфична цел 4: Осигуряване на качествено и задълбочено оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и разграничаване на нуждата от обща и от допълнителна подкрепа.

-- **Мярка 1:** Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно чл. 16 и 22 от Наредба за приобщаващото образование за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците.

-- **Мярка 2:** Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие (чл. 10 от Наредбата за приобщаващо образование).

-- **Мярка 3:** Ранно оценяване от педагогическите специалисти в детската градина на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца – извършва се съгласно глава втора, раздел I на Наредба за приобщаващото образование (чл. 8 до чл. 11) и включва три аспекта: ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни трудности, определяне на необходимостта от допълнителни модули по български език за децата, които не владеят български език и идентифициране на нуждата от оценка на потребностите за допълнителна подкрепа.

• **Приоритет 2 Подкрепа за личностно развитие на деца и ученици от уязвими общности и деца в риск.**

Специфична цел 1: Гарантиране на равни шансове на всички деца от уязвими общности за ранно детско развитие.

– **Мярка 1:** Осигуряване на подкрепа за ранното детско развитие в семейна и общностна среда.

– **Мярка 2:** Стимулиране посещаемостта в детски градини.

– **Мярка 3:** Осигуряване на достатъчна ранна подготовка за училище.

Специфична цел 2: Обхващане и превенция на отпадането от училище на деца и ученици от уязвими общности.

– **Мярка 1:** Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.

Специфична цел 3: Повишаване броя на представители на уязвими етнически малцинства в средното и висшето образование:

– **Мярка 1:** Стимулиране на младежи и родители от уязвими етнически малцинства за средно и висше образование.

• **Приоритет 3: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците с изявени дарби.**

Специфична цел 1: Осигуряване условия за развитие на децата и учениците с изявени дарби.

– **Мярка 1:** Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците с изявени дарби в образователните институции.

– **Мярка 2:** Включване в дейности на неправителствени организации, читалища, спортни клубове.

• **Приоритет 4: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини.**

Специфична цел 1: Създаване на механизми за координация и изпълнение на мерки за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини.

– **Мярка 1: Създаване на екипи и планове за подкрепа.**

1. Създаване на училищна процедура за обобщаване на информацията за децата и учениците, с цел планиране и реализиране на дейности по интереси, за превенция на трудностите при учене, допълнителна подготовка, за позитивна дисциплина, за развиване на дарбите.

2. Създаване на условия за структурирани регулярни дискусии.

3. Привличане на родителите като основни партньори.

Специфична цел 2: Осигуряване подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците в училищата и детските градини.

– **Мярка 1: Осигуряване обща подкрепа на децата и учениците:**

1. Екипна работа между учителите. Дейности за мотивация.

2. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;

3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език;

4. Консултации по учебни предмети;

5. Кариерно ориентиране на учениците;

6. Занимания по интереси;

7. Библиотечно-информационно обслужване;

8. Грижа за здравето. Превенция на психичното здраве. Превенция на насилието и тормоза

10. Поощряване с морални и материални награди;

11. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

12. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;

13. Логопедична работа.

– **Мярка 2:** Реализиране на проекти и инициативи и участие в национални програми и проекти .

– **Мярка 3:** Реализиране на занимания по интереси в училищата съгласно чл. 21 – 21е от Наредбата за приобщаващо образование, които включват провеждане на учебни часове и изяви на учениците, провеждане на междуинституционални занимания по интереси и междуинституционални изяви на учениците, обхванати в тях, посещения на културно-исторически и природонаучни обекти, институции, публични и стопански организации и други.

IV. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ЗАВЕТ

1. Звено за мониторинг и оценка на Стратегията.

ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Постигането на оперативните цели на общинската стратегия ще се следи чрез няколко основни индикатора, свързани с основни аспекти от цялостната промяна.

1. Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от *ЗПУО*, брой деца/ученици със СОП в тях и процент спрямо общия брой деца и ученици със СОП;

2. Брой педагогически специалисти, участвали в краткосрочни обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;

3. Брой институции със значително подобрене на материалната база – нови елементи на достъпна архитектурна среда, разкрит кабинет;

4. Брой детски градини и училища, в които работят педагогически съветници и психолози.

По решение на екипа за отчитане на стратегията може да се проведе и анкетно проучване за оценка на постигнатите резултати от прилагане на Стратегията.

ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

За координиране на дейностите по изпълнение на стратегията, със заповед на кмета се създава комисия за мониторинг (председател и членове) , в състава на която участват представители на Общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане” и др. заинтересовани институции. Броят и темите на заседанията и разпределението на задачите се определят от комисията под ръководството на нейния председател.

Събирането на информация за изпълнените дейности и постигнатите индикатори по изпълнение на целите на общинската стратегия започва три месеца преди да изтече срокът на стратегията. В същия период започва и организацията за изготвянето на нова общинска стратегия за следващия период.

Наблюдението е важен инструмент за провеждането на ефективна политика за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет, тъй като неговата основна функция е да дава обратна информация за степента на реализация на целите и приоритетите, и за евентуално предотвратяване на рисковете пред изпълнението на предвидените дейности.

2. Критерии за оценка.

Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет се оценява, като се използват определени критерии за нейното изпълнение. Използваните критерии имат ключово значение за извършване на обективна последваща оценка на цялостното изпълнение на стратегията и са съобразени с спецификата на общината.

3. Индикатори за наблюдение на реализацията на Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците .

Индикаторите са реалистични и приложими по отношение на състоянието и очакваните промени в образователната система в общината.

3.1. Качествени индикатори.

Качествените критерии се отнасят до нормите и стандартите, които характеризират качеството на изпълнение на целите.

3.2. Количествени индикатори

В стратегическата част на документа са изведени и количествени индикатори, проследяващи изпълнението на приоритетите на Стратегията.

Приоритет 1 Подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности и с хронични заболявания.

- Брой деца и ученици със СОП с осигурена допълнителна подкрепа;
- Брой деца и ученици със СОП, участвали в мероприятия, изложби, конкурси, спортни изяви и др.
- Брой деца и ученици със СОП с осигурена допълнителна подкрепа от други институции;
- Брой деца на 5 и 6 годишна възраст, на които е извършена оценка на риска от обучителни затруднения;
- Брой деца от 3 години до 3 години и 6 месеца, на които е извършено ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни трудности;
- Брой учебни заведения, ползващи услугите на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Разград;
- Брой ресурсни учители, психолози и логопеди, работещи с деца със СОП;
- Брой социални услуги, които се използват от деца със СОП;
- Брой деца, ползващи социални услуги;
- Брой учебни заведения с предприети мерки за осигуряване на достъпна среда;
- Брой учебни заведения с осигурени технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали и методики;

Приоритет 2 Подкрепа за личностно развитие на деца и ученици от уязвими общности и деца в риск.

- Брой деца и семейства получили услуги;
- Процент на обхванатите подлежащи в подготвителни класове;
- Брой деца с осигурени допълнителни часове в подготвителните класове за усвояване на български език и на социални умения;
- Брой въведени нови методи за обучение;
- Брой училища с въведена целодневна организация на учебен процес до 7 клас;
- Брой училища с извънкласни форми на обучение;
- Брой осигурени ресурсни учители;
- Брой деца, обхванати в извънучилищни развиващи дейности;
- Брой проведени училищни кампании;
- Брой създадени извънучилищни дейности;
- Брой учители и служители, преминали обучение за работа в мултикултурна среда.

Приоритет 3: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците с изявени дарби.

- Брой ученици с изявени дарби, получили подкрепа от неправителствени организации, читалища, спортни клубове;
- Брой ученици, участвали в състезания, конкурси и олимпиади;
- Брой ученици, класирани на призови места на състезания, конкурси и олимпиади.

Приоритет 4: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини.

- Брой учебни заведения със създадени екипи за подкрепа;
- Брой учебни заведения със създадени планове за подкрепа;
- Брой учебни заведения, осигуряващи обща подкрепа на децата и учениците;
- Брой форми на обща подкрепа за децата и учениците по учебни заведения;
- Брой детски градини и училища, в които работят педагогически съветници и психолози;
- Брой деца и ученици, получаващи обща подкрепа;
- Брой други проекти, в които са включени учебните заведения;
- Брой учебни заведения, включени в други проекти;
- Брой ученици, включени в други проекти;
- Брой ученици, използвали услуги за кариерно ориентиране;
- Брой учебни заведения с осигурено медицинско лице;
- Брой на учениците, получаващи стипендия;
- Брой ученици, поощрени с морални и материални награди;
- Процент на децата със СОП, полващи услуги на логопед.

V. ФИНАНСОВИ И МАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА.

Основното финансиране на училищата, работещи в системата на делегирани бюджети е държавната субсидия, определена по единни разходни стандарти. Стандарта за училища е определен на база брой ученици. Със стандарта се финансират разходите за възнаграждения и осигуровки, издръжка.

Допълнително финансиране се отпуска с Постановления на Министерски съвет, Писма от Министерство на финансите (ФО), финансиране или трансфери от министерства и ведомства по изпълнението на съвместни проекти и национални програми, съфинансирания от Европейския съюз. Тези средства принципно имат строго целеви характер или правила за разходване, определени по законов ред, инструкции или правила. Разходването следва да отговаря на определения вид, размер и други конкретни условия.

Собствените приходи за училищата от община Завет се реализират основно от приходите от наем на недвижими имоти, собствени земеделски земи и реализация на продукция и услуги. Първостепенните разпоредители с бюджет са делегирали права на директорите на училища да реализират собствени приходи с които е уреден и начина на отчитането им.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Включването на подкрепата за личностно развитие като нов компонент в закона отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки. Подкрепата извежда на преден план динамичният аспект на обучителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при който всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване. Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяване на образователните институции и на тяхното лидерство, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат и знанията и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече - с участието на самите деца.

След приемането на Областната стратегия, в изпълнение на чл. 197, ал. 1 и 2 от ЗПУО, всяка община разработва **общинска стратегия** за личностно развитие на децата и учениците за период от 2 години, която се приема от общинския съвет.

За изпълнение на общинската стратегия, ежегодно общинският съвет, по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието, приема **годишен план** за изпълнение на дейностите за подкрепа за личностно развитие

Изпълнението на годишните общински планове се координира и отчита на общинско ниво по ред, определен от кметовете на общините и в сроковете, посочени в чл. 197, ал. 3 от ЗПУО. Изпълнението на общинските планове се отчита и на областно ниво .

ЕРСИН ИСМАИЛ

Председател на Общинския съвет гр. Завет